

Bruselj, 18.10.2017
COM(2017) 608 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU
IN SVETU**

Enajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije

I. UVOD

To je enajsto mesečno poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije, ki zajema najnovejše dogodke na področju dveh glavnih stebrov: boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu in sredstvom, ki se uporabljajo v ta namen, ter krepitve naše zaščite in odpornosti proti tem grožnjam.

Predsednik Juncker je v govoru o stanju v Uniji poudaril¹, da mora biti Evropska unija močnejša v boju proti terorizmu, pri čemer mora graditi na dejanskem napredku, doseženem v zadnjih treh letih. Kot je bilo napovedano v pismu o nameri² Evropskemu parlamentu in predsedstvu Sveta ter priloženemu načrtu za bolj združeno, močnejšo in bolj demokratično Unijo, Komisija v tem poročilu predstavlja **sveženj ukrepov za boj proti terorizmu**, ki jih je treba sprejeti v naslednjih šestnajstih mesecih. Ti operativni ukrepi bodo državam članicam pomagali obravnavati pomembne ranljivosti, ki so se pokazale ob nedavnih terorističnih napadih, in bodo pomembni pri povečanju varnosti. Prispevali bodo k dokončanju varnostne unije, v kateri teroristi ne bodo mogli več izkoriščati vrzeli za svoja grozodejstva. Poleg teh kratkoročnih praktičnih ukrepov si Komisija prizadeva za prihodnjo evropsko obveščevalno enoto, kot jo je predsednik Juncker napovedal v okviru svoje vizije za Evropsko unijo do leta 2025.

Sveženj za boj proti terorizmu vključuje:

- ukrepe za podporo držav članic pri **varovanju javnih prostorov** (poglavje II), vključno z akcijskim načrtom za podporo zaščiti javnih prostorov in akcijskim načrtom za povečanje pripravljenosti na tveganja na področju kemične, biološke, radiološke in jedrske varnosti;
- ukrepe za **preprečitev dostopa do sredstev, ki jih teroristi uporabljajo** za pripravo in izvajanje napadov, kot so **nevarne snovi**, ali **financiranja terorizma** (poglavje III), vključno s priporočilom o takojšnjih ukrepih za preprečevanje zlorabe predhodnih sestavin za eksplozive, ter ukrepe za podpiranje organov kazenskega pregona in pravosodnih organov, kadar se pri kazenskih preiskavah srečajo z **uporabo šifriranja**;
- nadaljnje ukrepe za **boj proti radikalizaciji** (poglavje IV);
- nadaljnje ukrepe za krepitev **zunanje razsežnosti** boja proti terorizmu (poglavje V), vključno s predlogi sklepov Sveta o sklenitvi konvencije Sveta Evrope in dodatnega protokola o preprečevanju terorizma v imenu EU ter priporočilom Svetu za odobritev začetka pogajanj s Kanado za revidiran sporazum o evidenci podatkov o potnikih.

II. UKREPI ZA IZBOLJŠANJE ZAŠČITE PRED TERORIZMOM IN ODPORNOSTI PROTI NJEMU

1. Okrepljena zaščita javnih prostorov

Kot so pokazali napadi, na primer v Barceloni, Berlinu, Bruslju, Londonu, Manchestru, Nici, Parizu in Stockholmu, se teroristi pri propagandi in izbiri ciljev preusmerjajo na javne prostore, kot so cone za pešce, turistične znamenitosti, prometna vozlišča, nakupovalna središča, koncertne dvorane in mestni trgi. Vsem tem tako imenovanim „mehkim tarčam“ so

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sl.htm.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_sl.pdf.

skupni odprtost, javni značaj ter velika koncentracija ljudi, zaradi česar so že same po sebi ranljive.

Za zmanjšanje ranljivosti teh lokacij, zgodnejše odkrivanje groženj in povečanje odpornosti lahko storimo več. Zato je Komisija z **akcijskim načrtom za podporo zaščiti javnih prostorov**³, ki je predstavljen skupaj s tem poročilom, določila ukrepe za podporo držav članic na nacionalni, regionalni in lokalni ravni pri njihovih prizadevanjih za izboljšanje fizične zaščite pred terorističnimi grožnjami. Ker tveganje nikoli ne more biti ničelno, je namen akcijskega načrta podpirati države članice pri odkrivanju groženj, zmanjševanju ranljivosti javnih prostorov, blaženju posledic terorističnih napadov in izboljševanju sodelovanja.

Podpora, ki jo lahko EU zagotovi za zaščito javnih prostorov, je dvojna. Prvič, spodbuja lahko **čezmejno izmenjavo dobrih praks, med drugim tudi s financiranjem**. To vključuje na primer ukrepe za spodbujanje in podpiranje razvoja inovativnih in prikritih ovir za zaščito mest brez spreminjanja njihove odprtosti („varnost, vključena v zasnovo“). Komisija, ki je ukrepe iz akcijskega načrta podprla s finančno podporo, je danes objavila razpis za zbiranje predlogov v okviru Sklada za notranjo varnost – policija v skupni vrednosti 18,5 milijona EUR. To kratkoročno financiranje bo leta 2018 dopolnjeno s financiranjem v okviru inovativnih ukrepov za mesta, ki so del Evropskega sklada za regionalni razvoj, pri katerih bo varnost ključna tema in za financiranje katerih bo na voljo 100 milijonov EUR. 15. septembra 2017 se je začelo javno posvetovanje za zbiranje idej mest o inovativnih rešitvah za varnost. To bo pomagalo Komisiji oblikovati prihodnje razpise za zbiranje predlogov na tem področju.

Drugič, EU lahko spodbudi **sodelovanje s številnimi zainteresiranimi stranmi**, kar se šteje za ključno za izboljšanje zaščite javnih prostorov. Izmenjava izkušenj in združevanje sredstev bi morala biti bolj strukturirana. Komisija bo ustanovila forum za sodelovanje z zasebnimi subjekti, kot so nakupovalna središča, organizatorji koncertov, športna prizorišča, hoteli in podjetja za najem vozil. To bo pripomoglo k splošni ozaveščenosti o trenutnih varnostnih izzivih in spodbudilo javno-zasebna varnostna partnerstva za izboljšanje zaščite. Temeljno vlogo pri zaščiti javnih prostorov imajo tudi lokalni in regionalni organi, ki jih je treba povezati s sorodnimi dejavnostmi na ravni EU. Komisija bo okrepila udeležbo teh zainteresiranih strani ter začela dialog z regionalnimi in lokalnimi organi, kot so župani večjih mest, da bi si izmenjali informacije in dobre prakse na področju varovanja javnih prostorov. Kot nadgradnjo izjave iz Nice⁴ z dne 29. septembra 2017 bo Komisija v začetku naslednjega leta skupaj z Odborom regij organizirala srečanje na visoki ravni z župani, ki so podpisali izjavo iz Nice, in drugimi zainteresiranimi predstavniki z lokalne in regionalne ravni za nadaljnjo izmenjavo dobrih praks na področju zaščite javnih prostorov.

³ COM(2017) 612 final (z dne 18. oktobra 2017).

⁴ Izjava iz Nice je bila sprejeta na konferenci županov evro-sredozemske regije 29. septembra 2017 v Nici, ki je bila organizirana na pobudo župana Nice in na kateri je sodelovala tudi Komisija, njen namen pa je bil, da bi si mesta izmenjala dobre prakse na lokalni in regionalni ravni na področju preprečevanja radikalizacije in zaščite javnih prostorov: <http://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/15/TERRORISME%20EUROPE%20Déclaration%20-%20der%20version.pdf>.

Komisija bo nadaljevala tudi delo na področju zaščite in odpornosti **kritične infrastrukture**. V celoviti oceni varnostne politike EU⁵ je bila poudarjena tudi potreba po prilagoditvi evropskega programa za zaščito kritične infrastrukture⁶ nastajajočim grožnjam. Komisija je začela ocenjevanje direktive⁷ o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture. Pri njem se bodo upoštevali pridobljena spoznanja in napredek v zadnjih letih, kot je sprejetje direktive o varnosti omrežij in informacij⁸. Medtem je bil z obravnavanjem nastajajočih izzivov, kot so notranje in hibridne grožnje, ter z razširitvijo zunanjega vidika programa s sodelovanjem s sosednjimi državami v vzhodnem sosedstvu in na Zahodnem Balkanu okrepljen evropski program za zaščito kritične infrastrukture.

Prometni sektor je že več let tarča terorističnih dejanj in sredstvo za napade (npr. ugrabljena letala ali napadi, pri katerih storilci s tovornim vozilom zapeljejo v množico ljudi). V odziv na to je treba oceniti stopnjo, do katere predpisi na področju **varnosti prometa** zagotavljajo varnost, obenem pa omogočajo pretočnost prometnih omrežij. Čeprav je letalski sektor precej bolje zaščiten, so teroristični napadi postali bolj oportunistični in bolj osredotočeni na javne prostore. Pri teh je tveganje za napad zelo veliko pri **železniškem prometu**, saj je njegova infrastruktura odprta. Trenutno ni zakonodajnega okvira EU, ki bi ščitil železniški potniški promet pred terorizmom in hudimi kaznivimi dejanji. Komisija je 15. junija 2017 z državami članicami začela skupno oceno tveganja v železniškem prometu in pripravlja nadaljnje ukrepe za izboljšanje varnosti železniškega potniškega prometa. Poleg tega pripravlja nabor orodij s smernicami za dobro prakso na področju varnosti za sektor komercialnega **cestnega prometa**. Ta nabor orodij bo osredotočen na izboljšanje varnosti tovornih vozil z zmanjševanjem tveganja za nepooblaščen vdor, vključno z ugrabitvijo ali tatvino tovornega vozila za uporabo v terorističnem napadu, pri katerem tovorno vozilo zapelje v množico ljudi. Na voljo bo pred koncem leta 2017 in bo zagotavljal smernice za nacionalne sektorje cestnega prometa. Poleg tega bo Komisija nadaljevala delo na področju krepitve **varnosti v pomorskem prometu**, zlasti da bi okrepila zaščito pomorske prometne infrastrukture, vključno s pristanišči in pristaniškimi objekti, kontejnerskimi ladjami in potniškimi ladjami, kot so križarke in trajekti.

2. *Večja pripravljenost na tveganja na področju kemične, biološke, radiološke in jedrske varnosti*

Čeprav je verjetnost napadov, ki vključujejo kemične, biološke, radiološke in jedrske snovi, v EU še vedno majhna, se kemična, biološka, radiološka in jedrska ogroženost na splošno povečuje. Glede na nekatere znake imajo nekateri posamezni storilci kaznivih dejanj ali teroristične skupine morda namen pridobiti kemične, biološke, radiološke in jedrske snovi ter znanje in zmogljivost, da bi jih uporabili za teroristične namene. Možnost kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih napadov je visoko na dnevnem redu teroristične propagande.

⁵ Glej deveto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 407 final z dne 26. julija 2017) ter priloženi delovni dokument služb Komisije (SWD(2017) 278 final).

⁶ Evropski program za zaščito kritične infrastrukture (EPCIP) določa okvir za dejavnosti EU, namenjene izboljšanju zaščite kritične infrastrukture v Evropi – v vseh državah članicah in v vseh ustreznih sektorjih gospodarske dejavnosti. Ključni steber tega dela je direktiva iz leta 2008 o evropski kritični infrastrukturi (Direktiva Sveta (ES) št. 114/2008 z dne 8. decembra 2008).

⁷ Direktiva Sveta (ES) št. 114/2008 (z dne 8. decembra 2008).

⁸ Direktiva (EU) 2016/1148 (z dne 6. julija 2016).

V celoviti oceni varnostne politike EU⁹ je bila poudarjena tudi potreba po okrepitvi pripravljenosti na te grožnje.

Komisija za boljšo pripravljenost na spopadanje s kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi grožnjami v naslednjih letih skupaj s tem poročilom predstavlja **akcijski načrt za povečanje pripravljenosti na tveganja na področju kemične, biološke, radiološke in jedrske varnosti**¹⁰. V njem so navedeni raznovrstni ukrepi za izboljšanje pripravljenosti, odpornosti in usklajevanja na ravni EU, na primer z oblikovanjem mreže EU za kemično, biološko, radiološko in jedrsko varnost za združitev vseh akterjev z navedenega področja. Mrežo bo med drugim podpiralo vozlišče znanja na področju kemične, biološke, radiološke in jedrske varnosti, ki ga bo vzpostavil Evropski center za boj proti terorizmu (ECTC) pri Europolu. Pomembno je tudi boljše izkoriščati obstoječa sredstva, zato je v akcijskem načrtu predlagana okrepitev pripravljenosti in odzivanja na kemične, biološke, radiološke in jedrske grožnje z usposabljanjem in vajami, na katerih sodelujejo vsi različni akterji, ki se prvi odzovejo na grožnjo ali napad (kazenski pregon, civilna zaščita, zdravstvo), ter kjer je to ustrezno, vojaški in zasebni partnerji. Podpirala jo bodo tudi obstoječa orodja na ravni EU, zlasti mehanizem Unije na področju civilne zaščite¹¹ in Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL). Za zagotovitev boljše podpore v primeru večjega kemičnega, biološkega, radiološkega ali jedrskega incidenta bi morale države članice še naprej krepiti obstoječo evropsko zmogljivost za odzivanje v izrednih razmerah (EERC) v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite. V tem okviru naj države članice še naprej dodeljujejo nove zmogljivosti za EERC.

Pravo EU o **resnih čezmejnih grožnjah za zdravje**¹² določa pripravljenost, nadzor in usklajevanje odzivov na izredne zdravstvene razmere v EU. V tem okviru bo sistem EU za zgodnje obveščanje in odzivanje boljše povezan z drugimi sistemi EU za opozarjanje na biološke, kemične, okoljske in neznane grožnje. Z zdravstvenim programom se financirajo tudi vaje po vsej EU za pripravljenost in ukrepanje v nujnih primerih ter skupni ukrepi za podporo držav članic pri krepitvi laboratorijev, cepljenja in temeljnih zmogljivosti v skladu z mednarodnimi zdravstvenimi predpisi.

Vse pobude bodo podprte z namenskimi raziskovalnimi dejavnostmi, financiranjem in sodelovanjem z ustreznimi mednarodnimi partnerji.

III. ONEMOGOČANJE SREDSTEV, KI JIH IMAJO NA VOLJO TERORISTI

1. Financiranje terorizma: čezmejni dostop do informacij o financiranju

Informacije o finančnih dejavnostih terorističnih osumljencev lahko zagotovijo ključne sledi v protiterorističnih preiskavah. Finančni podatki (vključno s podatki o finančnih transakcijah) lahko zaradi svoje zanesljivosti in točnosti pomagajo pri identifikaciji teroristov, odkrivanju povezav s sosterilci, ugotavljanju dejavnosti, logistike in premikov osumljencev ter odkrivanju terorističnih mrež. Hiter pregled finančnih dejavnosti osumljencev in njihovih

⁹ Glej deveto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 407 final z dne 26. julija 2017) ter priloženi delovni dokument služb Komisije (SWD(2017) 278 final).

¹⁰ COM(2017) 610 final (z dne 18. oktobra 2017).

¹¹ Sklep št. 1313/2013 (z dne 17. decembra 2013).

¹² Sklep št. 1082/2013/EU (z dne 22. oktobra 2013).

sostorilcev lahko organom kazenskega pregona zagotovi ključne informacije za preprečevanje napadov ali odziv po napadu. Naraščanje manjših krutih napadov pomeni nove izzive; znaki načrtovanih zarot in dejanj so lahko manj očitni, če se načrt zanje pripravi tik pred izvedbo. Finančne transakcije, povezane z manjšimi zarotami, se morda ne zdijo sumljive, zato so pristojni organi s temi informacijami seznanjeni šele po napadu.

Kot je bilo napovedano v akcijskem načrtu o financiranju terorizma iz leta 2016¹³, **Komisija analizira potrebo po dodatnih ukrepih** za olajšanje dostopa do finančnih informacij, ki jih imajo druge jurisdikcije v EU, namenjenih za protiteroristične preiskave. Komisija je v tretjem poročilu o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije iz decembra 2016¹⁴ opisala svojo začetno analizo in navedla, da bo nadaljevala ocenjevanje, pri tem pa upoštevala zlasti možne vplive na temeljne pravice in zlasti pravico do varstva osebnih podatkov. Od takrat se Komisija posvetuje z zainteresiranimi stranmi in analizira mehanizme, prek katerih lahko pristojni organi trenutno dostopajo do ustreznih informacij, zlasti finančnih podatkov, shranjenih v drugih državah članicah, ovire za hitro in učinkovito dostopanje ter morebitne ukrepe za odpravo teh ovir.

Komisija poleg tekočega ocenjevanja še naprej spodbuja **izmenjavo dobrih praks** v zvezi s preiskovalnimi tehnikami in analizami terorističnih metod za zbiranje in prenos finančnih sredstev, med drugim s finančno podporo na podlagi danes objavljenega razpisa za zbiranje predlogov v vrednosti 2,5 milijona EUR.

V zvezi s tem Komisija tudi proučuje, kako **izboljšati sodelovanje med finančnimi obveščevalnimi enotami**¹⁵, vzpostavljenimi za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja in terorističnega financiranja ter učinkovit boj proti njima. V poročilu o pregledu iz decembra 2016, ki so ga pripravile finančne obveščevalne enote, in z njim povezanim delovnem dokumentu služb Komisije o izboljšanju sodelovanja med finančnimi obveščevalnimi enotami¹⁶ so bile izpostavljene številne omejitve nacionalnih pristojnosti finančnih obveščevalnih enot, opisana pa je bila tudi nadaljnja pot za rešitev navedenih težav z: (i) izvajanjem četrte direktive o preprečevanju pranja denarja¹⁷ in njenih sprememb¹⁸, o katerih trenutno potekajo pogajanja; (ii) drugimi pobudami, ki jih izvaja platforma finančnih obveščevalnih enot EU za krepitev operativnega sodelovanja, zlasti z usmerjanjem, delom na področju standardizacije in poslovnimi rešitvami, ki jih je treba izvajati v mreži FIU.Net; (iii) regulativnimi ukrepi za obravnavanje drugih težav, ki izhajajo iz različnega statusa in kompetenc finančnih obveščevalnih enot, zlasti za pospešitev usklajevanja in izmenjave informacij med finančnimi obveščevalnimi enotami ter med njimi in organi kazenskega pregona.

¹³ COM(2016) 50 final (z dne 2. februarja 2016).

¹⁴ COM(2016) 831 final (z dne 21. decembra 2016).

¹⁵ Finančne obveščevalne enote so bile vzpostavljene s Sklepom Sveta 2000/642/PNZ (z dne 17. oktobra 2000), nadalje pa se urejajo z Direktivo (EU) 2015/849 (z dne 20. maja 2015) o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma. Te enote so operativno neodvisne in avtonomne ter odgovorne za prejemanje in analizo poročil o sumljivih transakcijah ter drugih informacij, pomembnih za pranje denarja, povezana predhodna kazniva dejanja ali teroristično financiranje s strani ustreznih subjektov ter za posredovanje rezultatov svojih analiz in morebitnih dodatnih pomembnih informacij pristojnim organom.

¹⁶ SWD(2017) 275 final (z dne 26. junija 2017).

¹⁷ Direktiva (EU) 2015/849 (z dne 20. maja 2015).

¹⁸ COM(2016) 450 final (z dne 5. julija 2016).

Poleg tega poteka delo za olajšanje **dostopa do finančnih podatkov v državi članici**. Predlagane spremembe **četrte direktive o preprečevanju pranja denarja**¹⁹, o katerih trenutno potekajo pogajanja s sozakonodajalcema, bi privedle do vzpostavitve centralnih registrov bančnih računov ali sistemov za pridobivanje podatkov v vseh državah članicah, dostopnih finančnim obveščevalnim enotam in drugim pristojnim organom, odgovornim za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma. Ko bodo ti registri vzpostavljeni v vseh državah članicah, bodo olajšali odkrivanje podatkov o računih. Komisija na podlagi tega pripravlja pobudo za **razširitev dostopa kazenskega pregona do takih registrov bančnih računov**²⁰, da bi povečala zmogljivost organov kazenskega pregona za hitrejše odkrivanje obstoja bančnega računa.

Med posvetovanji z zainteresiranimi stranmi so bile izpostavljene tudi **ovire za pridobivanje podatkov o finančnih transakcijah, ki so na voljo v drugih državah članicah**. Po potrebi se lahko informacije o bančnih računih med državami članicami prek kanalov policijskega sodelovanja izmenjajo v osmih urah²¹. Dostop do podatkov o finančnih transakcijah, ki jih imajo druge države članice, se lahko omogoči tudi prek finančnih obveščevalnih enot. Kadar je treba take podatke uporabiti kot dokaz v kazenskem postopku, jih je treba morda zahtevati z medsebojno pravno pomočjo. Evropski preiskovalni nalog²² ponuja nove možnosti za precej hitrejše pridobivanje podatkov o finančnih transakcijah kot z medsebojno pravno pomočjo. Doslej, nekaj mesecev po roku za prenos, je samo 16 držav članic preneslo evropski preiskovalni nalog, preostale pa morajo to storiti brez nadaljnega odlašanja. Čezmejni dostop do takih podatkov bodo olajšali tudi prihodnji zakonodajni predlogi o elektronskih dokazih, predvideni za začetek leta 2018.

Med posvetovanji z zainteresiranimi stranmi so bile izpostavljene tudi **ovire, ki otežujejo odkrivanje podatkov o finančnih transakcijah, ki so na voljo v drugih državah članicah**. Komisija bo kot ukrep za obravnavanje tega in kot del tekočega ocenjevanja ocenila nujnost, tehnično izvedljivost in sorazmernost medsebojnega povezovanja centralnih registrov bančnih računov, pri čemer bo upoštevala vse obstoječe in načrtovane instrumente za olajšanje dostopa do podatkov o finančnih transakcijah, ki so na voljo v drugih državah članicah.

V ta namen bo **nadaljevala posvetovanje z vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi** o nujnosti, tehnični izvedljivosti in sorazmernosti morebitnih novih ukrepov na ravni Unije, da bi olajšala in pospešila čezmejni dostop do podatkov o finančnih transakcijah, vključno s postopki za zagotavljanje zaupnosti. Z združitvijo tekočih ocenjevanj, povezanih z uporabo finančnih informacij za protiteroristične preiskave, bo Komisija novembra 2017 organizirala srečanje zainteresiranih strani na visoki ravni. Med osrednjimi temami razprave bodo:

- glavne ovire za učinkovit in pravočasen dostop do podatkov o finančnih transakcijah, ki so na voljo v drugih državah članicah, za protiteroristične preiskave;

¹⁹ COM(2016) 450 final (z dne 5. julija 2016).

²⁰ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/Ares-2017-397118_sl.

²¹ V Okvirnem sklepu Sveta 2006/960/PNZ (v nadaljnjem besedilu: švedska pobuda) so predvideni naslednji roki, v katerih morajo organi kazenskega pregona odgovoriti na tuje zaprosilo: osem ur v nujnih primerih, kadar so zahtevane informacije ali obveščevalni podatki na voljo v zbirki podatkov, do katere lahko organ kazenskega pregona neposredno dostopa; in daljši roki, kadar zahtevane informacije ali obveščevalni podatki niso na voljo v zbirki podatkov, ki je neposredno dostopna.

²² Direktiva (EU) 2014/41 (z dne 3. aprila 2014).

- nujnost, tehnična izvedljivost in sorazmernost morebitnih dodatnih ukrepov za olajšanje hitrega, učinkovitega in varnega čezmejnega dostopa do podatkov o finančnih transakcijah za protiteroristične preiskave.

Komisija bo poročala o izidu te razprave.

2. *Eksplozivi: dodatna omejitev dostopa do predhodnih sestavin za eksplozive*

Z **uredbo o predhodnih sestavinah za eksplozive**²³ se omejujeta dostop širše javnosti do sedmih kemijskih snovi (tako imenovanih „omejenih predhodnih sestavin za eksplozive“, navedenih v Prilogi I k Uredbi) in njihova uporaba. Komisija je februarja 2017 sprejela poročilo o uporabi Uredbe v državah članicah²⁴. V poročilu je bilo ugotovljeno, da je izvajanje Uredbe prispevalo k omejitvi dostopa do nevarnih predhodnih sestavin za eksplozive, ki jih je mogoče zlorabiti za izdelavo doma narejenih eksplozivov. Države članice so poročale tudi o primerih, ko je uporaba Uredbe privedla do zgodnjega odkritja terorističnih zarot²⁵. Da bi Komisija zagotovila celovito izvajanje Uredbe, je maja in septembra 2016 začela postopke za ugotavljanje kršitev proti številnim državam članicam, ker Uredbe ne izvajajo v celoti. Oktobra 2017 sta še vedno odprta le še dva postopka za ugotavljanje kršitev, in sicer proti Španiji in Romuniji.

Kljub tem skupnim prizadevanjem nedavni teroristični napadi in incidenti kažejo, da je **grožnja zaradi doma izdelanih** eksplozivov v Evropi še vedno velika. Dostop do teh snovi je še vedno mogoč in se še vedno uporabljajo za domačo izdelavo eksplozivov. Eksploziv, ki je bil uporabljen pri večini napadov, je triaceton triperoksid (TATP), tj. doma izdelan eksploziv, ki naj bi bil pri teroristih najpogostejša izbira²⁶.

Glede na sedanjo grožnjo, ki jo predstavljajo predhodne sestavine za eksplozive, je treba sprejeti takojšnje ukrepe za zagotovitev čim učinkovitejšega izvajanja sedanje uredbe v vseh državah članicah. Zato je Komisija skupaj s tem poročilom izdala **priporočilo**²⁷ s smernicami za takojšnje ukrepe za preprečevanje zlorabe predhodnih sestavin za eksplozive. Komisija spodbuja države članice, naj v celoti izvajajo to priporočilo, da bi čim bolj omejile dostop do predhodnih sestavin za eksplozive in njihovo uporabo s strani teroristov ter zagotovile izboljšanje nadzora nad dovoljeno uporabo in ukrepov v primeru sumljivih transakcij. Komisija je pripravljena državam članicam pri tem pomagati.

Poleg tega Komisija nadgrajuje **pregled uredbe o predhodnih sestavinah za eksplozive** z oceno, ki ji bo sledila ocena učinka v prvi polovici leta 2018. Pri ocenjevanju bodo proučeni ustreznost, uspešnost, učinkovitost, skladnost in dodana vrednost Uredbe ter opredeljene težave in ovire, ki morda zahtevajo nadaljnje ukrepanje. V oceni učinka bodo proučene različne možnosti politike za obravnavanje morebitnih opredeljenih težav in ovir.

²³ Uredba (EU) št. 98/2013 (z dne 15. januarja 2013).

²⁴ COM(2017) 103 final (z dne 28. februarja 2017).

²⁵ Belgijsko ministrstvo za notranje zadeve je 23. junija 2017 sporočilo, da je v enem letu prejelo 30 poročil v zvezi s sumljivo prodajo. Francija je od februarja do junija 2017 prejela 11 poročil, ki so bila večinoma povezana z vodikovim peroksidom.

²⁶ Poročilo o stanju in trendih na področju terorizma v EU (*EU Terrorism Situation and Trend Report*) (TE-SAT) 2017: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

²⁷ C(2017) 6950 final (z dne 18. oktobra 2017).

3. Šifriranje: podpiranje kazenskega pregona pri kazenskih preiskavah

Uporaba šifriranja je bistvena za zagotavljanje kibernetске varnosti in varstva osebnih podatkov. V zakonodaji EU je izrecno navedena vloga šifriranja pri zagotavljanju ustrezne varnosti za obdelavo osebnih podatkov²⁸. Hkrati se organi kazenskega pregona in pravosodni organi v okviru kazenskih preiskav vse pogosteje srečujejo z izzivi, ki jih predstavlja uporaba šifriranja pri storilcih kaznivih dejanj. To vpliva na sposobnost organov kazenskega pregona in pravosodnih organov za pridobivanje informacij, ki so potrebne kot dokazi v kazenskih preiskavah, ter za pregon in obsodbo storilcev kaznivih dejanj. Pričakuje se, da se bosta uporaba šifriranja pri storilcih kaznivih dejanj in s tem njegov vpliv na kazenske preiskave v prihodnjih letih še naprej povečevala.

Komisija je po pozivu Sveta za pravosodje in notranje zadeve decembra 2016 **o vlogi šifriranja pri kazenskih preiskavah**, vključno s tehničnimi in pravnimi vidiki, **razpravljala z ustreznimi zainteresiranimi stranmi**. Med njimi so bili strokovnjaki iz Europol, Eurojusta, Evropske pravosodne mreže za kibernetско kriminaliteto, Agencije Evropske unije za varnost omrežij in informacij (ENISA), Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) ter organov kazenskega pregona, industrije in organizacij civilne družbe v državah članicah. O napredku se je redno poročalo na ravni delovne skupine Sveta, 18. septembra 2017 pa je potekala delavnica z državami članicami. Med celotnim postopkom je bilo organiziranih več okroglih miz z industrijo in organizacijami civilne družbe.

Po teh razpravah z državami članicami in zainteresiranimi stranmi ter na podlagi njihovih prispevkov Komisija ugotavlja, da bi bilo treba izvesti naslednji sklop **ukrepov za podporo organom kazenskega pregona in pravosodnim organom**, kadar se pri kazenskih preiskavah srečajo z uporabo šifriranja pri storilcih kaznivih dejanj. To vključuje (a) pravne ukrepe za olajšanje dostopa do šifriranih dokazov in (b) tehnične ukrepe za okrepitev zmogljivosti dešifriranja. Komisija bo še naprej spremljala napredek na tem področju.

(a) pravni okvir za čezmejni dostop do elektronskih dokazov

Organi kazenskega pregona se pogosto znajdejo pred izzivom, kako dostopati do dokazov v drugi državi. Trenutni razvoj na zakonodajnem področju na evropski ravni lahko podpira organe kazenskega pregona in pravosodne organe pri njihovi zmožnosti, da pridobijo dostop do nujnih, vendar verjetno šifriranih informacij v drugi državi članici. Za učinkovito preiskovanje in preganjanje kaznivih dejanj je potreben ustrezen okvir. Zato bo Komisija v začetku leta 2018 predstavila predloge za olajšanje **čezmejnega dostopa do elektronskih dokazov**. Komisija hkrati s tem izvaja sklop praktičnih ukrepov²⁹ za boljši čezmejni dostop do elektronskih dokazov za kazenske preiskave, vključno s financiranjem usposabljanja za čezmejno sodelovanje, razvojem elektronske platforme za izmenjavo informacij znotraj EU in standardizacijo oblik pravosodnega sodelovanja med državami članicami.

(b) tehnični ukrepi

Odvisno od tega, kako storilci kaznivih dejanj uporabljajo šifriranje, lahko organi kazenskega pregona in pravosodni organi morda obnovijo nekatere informacije. Številne države članice so ustanovile nacionalne službe s strokovnim znanjem o šifriranju v okviru kazenskih preiskav.

²⁸ Člen 32 Uredbe (EU) 2016/679 (z dne 27. aprila 2016).

²⁹ Glej osmo poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 354 final z dne 29. junija 2017).

Vendar večina držav članic nima dostopa do ustrezne stopnje strokovnega znanja in tehničnih virov. To resno ogroža zmožnost organov kazenskega pregona in pravosodnih organov, da v kazenskih preiskavah dostopajo do šifriranih informacij. Zato Komisija predlaga **vrsto ukrepov za podporo organom držav članic**, ne da bi prepovedovala, omejevala ali oslabilila šifriranje.

Prvič, Komisija bo podpirala **Europol** pri nadaljnjem razvoju njegove zmogljivosti dešifriranja. V ta namen je v okviru priprav proračuna EU za leto 2018 predlagala skupaj 86 dodatnih z varnostjo povezanih delovnih mest za Europol (19 več kot v proračunu za leto 2017), zlasti za okrepitev Evropskega centra za boj proti kibernetiki kriminaliteti (EC3) pri Europolu. Ocenjena bo potreba po dodatnih sredstvih, v naslednjem poročilu o napredku pri vzpostavljanju varnostne unije pa bo Komisija poročala o sredstvih, ki bodo na voljo v ta namen. Upoštevati bi bilo treba prihodnji tehnološki razvoj na podlagi raziskav in razvoja v okviru programa Obzorje 2020 in drugih programov, ki jih financira EU. Ukrepi, ki bi lahko oslabilo šifriranje ali vplivali na večje ali nekritično določeno število ljudi, se ne bi upoštevali.

Drugič, za podpiranje organov kazenskega pregona in pravosodnih organov na nacionalni ravni bi bilo treba vzpostaviti **mrežo točk strokovnega znanja**. Zmogljivosti in strokovno znanje na nacionalni ravni bi se lahko boljše izmenjevali, ne da bi bile nacionalne pobude nadomeščene. Države članice naj za oblikovanje, razširitev ali razvoj nacionalnih točk strokovnega znanja uporabijo finančna sredstva iz nacionalnih programov programa Sklada za notranjo varnost – policija. Na evropski ravni bo Komisija podpirala Europol pri zagotavljanju funkcij vozlišča omrežij za olajšanje sodelovanja med temi nacionalnimi točkami strokovnega znanja.

Tretjič, organi držav članic bi morali imeti na voljo **nabor alternativnih preiskovalnih tehnik**, ki bi jim olajšal razvoj in uporabo ukrepov za pridobitev potrebnih informacij, ki so jih šifrirali storilci kaznivih dejanj. Mreža točk strokovnega znanja bi morala prispevati k razvoju tega nabora alternativnih preiskovalnih tehnik, za vzpostavitev in vodenje repozitorija navedenih tehnik in orodij pa je najprimernejši Evropski center za boj proti kibernetiki kriminaliteti (EC3) pri Europolu. Ukrepi, ki bi lahko oslabilo šifriranje ali vplivali na večje ali nekritično določeno število ljudi, se ne bi upoštevali.

Četrtič, pozornost bi bilo treba nameniti **pomembni vlogi ponudnikov storitev in drugih partnerjev iz industrije** pri zagotavljanju rešitev z močnejšim šifriranjem. Ob upoštevanju zavezanosti Komisije močnemu šifriranju bi boljše in bolj strukturirano sodelovanje med organi, ponudniki storitev in drugimi partnerji iz industrije spodbujalo boljše razumevanje obstoječih in nastajajočih izzivov na različnih straneh. Komisija bo podpirala strukturiran dialog s ponudniki storitev in drugimi podjetji pod okriljem internetnega foruma EU in mreže točk strokovnega znanja, ter kje je to ustrezno, z vključevanjem civilne družbe.

Petič, **programi usposabljanja** za organe kazenskega pregona in pravosodne organe bi morali zagotoviti boljšo pripravljenost pristojnih uradnikov za pridobitev potrebnih informacij, ki so jih šifrirali storilci kaznivih dejanj. Da bi Komisija podprla razvoj programov usposabljanja, namerava v okviru letnega delovnega programa Sklada za notranjo varnost – policija za leto 2018 zagotoviti sredstva v višini 500 000 EUR. Kjer je ustrezno, se bo upoštevalo strokovno znanje Evropske skupine za usposabljanje in izobraževanje na področju kibernetike kriminalitete (ECTEG). Komisija bo podpirala tudi izvajanje usposabljanja s strani Agencije Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in

preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), države članice pa naj za usposabljanje uporabijo finančna sredstva, ki so na voljo v okviru njihovih nacionalnih programov Sklada za notranjo varnost – policija.

Šestič, glede na nenehni razvoj tehnik šifriranja, njihovo vso večjo uporabo pri storilcih kaznivih dejanj in učinek na kazenske preiskave je potrebno **stalno ocenjevanje tehničnih in pravnih vidikov** vloge šifriranja v kazenskih preiskavah. Komisija bo še naprej opravljala to pomembno delo. Poleg tega bo podpirala razvoj opazovalne funkcije v sodelovanju z Evropskim centrom za boj proti kibernetiki kriminaliteti (EC3) pri Europolu, Evropskim pravosodnim centrom za boj proti kibernetiki kriminaliteti (EJCN) in Eurojustom.

IV. Boj proti radikalizaciji

1. Skupina strokovnjakov na visoki ravni za vprašanja radikalizacije

Nedavni napadi, zlasti s strani volkov samotarjev, in hitrost radikalizacije nekaterih storilcev neusmiljeno opozarjajo na pomen preprečevanja radikalizacije in boj proti njej. Komisija je ustanovila **skupino na visoki ravni za vprašanja radikalizacije**, da bi okrepila prizadevanja za preprečevanje radikalizacije in boj proti njej ter izboljšala usklajevanje in sodelovanje med vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi na podlagi dosedanjih dosežkov³⁰. Skupina ima nalogo oblikovati priporočila za nadaljnje delo na tem področju, pri čemer mora biti letos pripravljeno prvo vmesno poročilo. Komisija bo o doseženem napredku Svetu za pravosodje in notranje zadeve poročala decembra 2017. Skupina bo obravnavala tudi okvirne pogoje, potrebne za okrepitev zmogljivosti in strokovnega znanja na področju boja proti radikalizaciji, vključno z morebitno potrebo po strukturah za nadaljnje sodelovanje na ravni EU. V zvezi s tem so nekatere države članice pozvale k vzpostavitvi centra EU za preprečevanje radikalizacije, skupina pa bo proučila potrebo po vzpostavitvi take strukture in njeno dodano vrednost.

Med prednostnimi vprašanji, ki jih mora obravnavati skupina, je **radikalizacija v zaporih**. Trenutno se osredotoča na to, kako države članice izvajajo sklepe Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 20. novembra 2015 o okrepitvi odziva kazenskega pravosodja na radikalizacijo³¹. Komisija bo 27. februarja 2018 organizirala konferenco zainteresiranih strani o odzivu kazenskega pravosodja na radikalizacijo, na kateri bo potekala izmenjava rezultatov tekočih projektov.

Komisija bo upoštevala sklepe in priporočila skupine pri delovnem načrtu obstoječih pobud (zlasti v okviru centra odličnosti pri mreži za ozaveščanje o radikalizaciji) ter pri uporabi in določanju poudarkov svojih instrumentov financiranja (vključno s Skladom za notranjo varnost, pa tudi drugimi povezanimi skladi, kot so Erasmus+, program za pravosodje ali Evropski socialni sklad).

2. Boj proti spletni radikalizaciji

³⁰ Glej osmo poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 354 final z dne 29. julija 2017).

³¹ Sklepi srečanja Sveta Evropske unije in držav članic v Svetu o okrepitvi odziva kazenskega pravosodja na radikalizacijo, ki vodi do terorizma in nasilnega ekstremizma (14382/15).

Teroristi še vedno uporabljajo internet za radikalizacijo, novačenje, pripravo in spodbujanje napadov ter povečevanje svojih zločinov. Evropski svet³² ter skupini G7³³ in G20³⁴ so nedavno pozvali k nadaljnjim ukrepom za obravnavanje tega globalnega izziva in spomnili na odgovornost industrije v zvezi s tem.

Internetni forum EU je julija 2017 pripravil **akcijski načrt za boj proti terorističnim vsebinam na spletu**, pri čemer je pozval internetno industrijo, naj odločno ukrepa, dodeli sredstva in razvije potrebna tehnološka orodja za zagotavljanje hitrega odkrivanja in odstranjevanja škodljivih vsebin. Akcijski načrt poziva k takojšnjemu napredku na številnih področjih³⁵ in vzpostavlja mehanizem rednega poročanja za merjenje in ocenjevanje rezultatov.

Komisija je 29. septembra 2017 gostila srečanje visokih uradnikov internetnega foruma EU, da bi ocenila **izvajanje akcijskega načrta za boj proti terorističnim vsebinam na spletu**. Kar zadeva samodejno odkrivanje, več podjetij deluje v tej smeri, kar jim omogoča uporabo tehničnega strokovnega znanja za odkrivanje terorističnih vsebin na točki, kjer so naložene. Nekatera podjetja so poročala, da se zdaj 75 % vsebin odkrije samodejno in predloži pregledovalcem, da sprejmejo končno odločitev o odstranitvi, medtem ko se pri drugih 95 % vsebin zdaj odkrije z lastniškimi orodji za odkrivanje. Čeprav to predstavlja konkreten napredek, je Komisija pozvala vsa podjetja, naj povečajo uporabo teh orodij za zagotovitev hitrejšega odkrivanja, skrajšanja časa, ko teroristične vsebine ostanejo na spletu, ter hitrejše in učinkovitejše odstranitve teroristične propagande. Podjetja je pozvala tudi k razširitvi njihovega orodja, tj. „podatkovne zbirke ključnikov“, za zagotovitev, da se odstranjene teroristične vsebine ne naložijo znova na druge platforme, in posledično zavezitev širjenja terorističnih vsebin na več platformah. To orodje bi bilo treba razširiti v smislu vsebine, ki jo vključuje, da ne bi vključevalo le videoposnetkov in slik, ki so trenutno zajeti, ter v smislu sodelujočih podjetij.

Poleg tega Komisija še naprej podpira organizacije civilne družbe pri širjenju pozitivnih **protipropagandnih sporočil** prek spleta. Komisija je 6. oktobra 2017 objavila razpis za zbiranje predlogov, da bi zagotovila sredstva v višini 6 milijonov EUR za konzorcije akterjev civilne družbe, ki pripravljajo in izvajajo take kampanje.

Kar zadeva prihodnost, bo Evropska komisija 6. decembra 2017 sklicala **internetni forum EU na ministrski ravni** z udeležbo visokih predstavnikov internetne industrije, da bi ocenili napredek in načrtali pot za prihodnje ukrepe.

Ukrepe proti terorističnim vsebinam na spletu v okviru internetnega foruma EU bi bilo treba obravnavati v širšem okviru boja proti nezakonitim vsebinam na internetu. Ti ukrepi so bili okrepljeni s sporočilom, ki ga je Komisija sprejela 28. septembra 2017 ter v katerem so bili v sodelovanju z nacionalnimi organi, državami članicami in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi določeni **smernice in načela za spletne platforme** za okrepitev boja proti nezakonitim vsebinam na spletu³⁶. Cilj tega sporočila je olajšati in pospešiti izvajanje dobrih

³² http://www.consilium.europa.eu/sl/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

³³ http://www.consilium.europa.eu/sl/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2017/07/07-g20-counter-terrorism/>.

³⁵ COM(2017) 407 final (z dne 26. julija 2017).

³⁶ Sporočilo o boju proti nezakonitim spletnim vsebinam z naslovom „Povečanje odgovornosti spletnih platform“ (COM(2017) 555 final z dne 28. septembra 2017).

praks pri preprečevanju, odkrivanju in odstranjevanju nezakonitih vsebin ter onemogočanju dostopa do njih, da se zagotovijo njihovo uspešno odstranjevanje, večja preglednost in varstvo temeljnih pravic na spletu. Poleg tega je njegov cilj platformam zagotoviti pojasnila o njihovi odgovornosti pri sprejemanju proaktivnih ukrepov za odkrivanje in odstranjevanje nezakonitih vsebin ali onemogočanje dostopa do njih. Komisija od spletnih platform pričakuje, da bodo v naslednjih mesecih sprejele hitre ukrepe, tudi v okviru ustreznih dialogov, kot je internetni forum EU, za boj proti terorizmu in sovražnemu govoru.

Hkrati bo Komisija spremljala napredek in ocenjevala, ali so potrebni dodatni ukrepi, da se zagotovi hitro in proaktivno odkrivanje ter odstranjevanje nezakonitih spletnih vsebin, vključno z morebitnimi zakonodajnimi ukrepi, da se dopolni obstoječi regulativni okvir. To bo opravljeno do maja 2018.

V zakonodajnem smislu se je s predlogom Komisije³⁷ za **revizijo direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah**, predloženim maja 2016, okreplil boj proti sovražnemu govoru. Njegov namen je uskladiti Direktivo z okvirnim sklepom o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije³⁸ ter Listino o temeljnih pravicah. Predvideva tudi obveznost držav članic, da zagotovijo, da platforme za izmenjavo videoposnetkov vzpostavijo ustrezne ukrepe za zaščito vseh državljanov pred spodbujanjem nasilja in sovraštva. Med temi ukrepi so na primer mehanizmi opozarjanja in poročanja.

V. ZUNANJA RAZSEŽNOST BOJA PROTI TERORIZMU

1. Zunanje delovanje EU na področju boja proti terorizmu

Zunanje delovanje EU na področju boja proti terorizmu prispeva k prednostnemu cilju krepitve notranje varnosti Unije. Zato bi bilo treba dodatno okrepiti strateško in politično kontinuiteto med notranjo in zunanjo varnostjo EU ter tako povečati splošno učinkovitost ukrepov za boj proti terorizmu.

Komisija podpira širok nabor zunanjih ukrepov za povečanje varnosti s sredstvi v višini več kot 2,3 milijarde EUR, ki so na voljo za več kot 600 projektov, ki se izvajajo od 1. januarja 2017. Številne dejavnosti so bodisi osredotočene na varnost (tj. posebni ukrepi v zadevah, kot so boj proti financiranju terorizma, preprečevanje radikalizacije, meje, zapori) bodisi pomembne za varnost (tj. programi, ki obravnavajo temeljne vzroke negotovosti in pritožb in zagotavljajo pomoč za izboljšanje izobraževanja, dostop do naravnih virov in energije, upravljanja in varnostnega sektorja ter podpora civilni družbi).

Na zasedanju Sveta za zunanje zadeve 19. junija 2017 je bila s sprejetjem celovitih **sklepov o zunanjem delovanju EU na področju boja proti terorizmu**³⁹ prenovljena strateška usmeritev na teh področjih. Visoka predstavnica in Evropska komisija si bosta po potrebi skupaj prizadevali za uspešno izvajanje teh sklepov. Za zagotovitev pravočasnega in celovitega izvajanja sklepov ter poročanja Svetu do junija 2018 je bil vzpostavljen skupni postopek usklajevanja med Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko komisijo. Prednostno se bo obravnavala:

³⁷ COM(2016) 287 final (z dne 25. maja 2016).

³⁸ Okvirni Sklep Sveta 2008/913/PNZ (z dne 28. novembra 2008).

³⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

- **krepitev mreže strokovnjakov za boj proti terorizmu v delegacijah EU:** Strokovnjaki za boj proti terorizmu bi se morali vse bolj vključevati v načrtovanje podpore EU in lokalno usklajevanje posameznega projekta sodelovanja držav članic na področju boja proti terorizmu z našimi partnerji. Za spodbujanje te okrepljene vloge se bo povečalo usposabljanje pred napotitvijo teh strokovnjakov in po njej. Njihove naloge bodo bolj opredeljene s posebnimi poslanicami, njihovo sodelovanje z agencijami EU na področju pravosodja in notranjih zadev pa bo postalo bolj stabilno. Da bi bila zajeta vsa prednostna področja, bo mreža strokovnjakov za boj proti terorizmu⁴⁰ razširjena na Afriški rog, Srednjo Azijo in Jugovzhodno Azijo.
- **krepitev sodelovanja med misijami in operacijami skupne varnostne in obrambne politike ter agencijami EU na področju pravosodja in notranjih zadev** v zvezi z zbiranjem, analizo in izmenjavo informacij ter nadaljnjim proučevanjem možnosti za okrepitev povezav med vojaškimi organi in organi kazenskega pregona za boj proti terorizmu. Za izboljšanje izmenjave podatkov in informacij med skupno varnostno in obrambno politiko ter pravosodno in notranjo politiko bo treba spodbujati pregled elementov sedanjih regulativnih okvirov in usmerjati vključevanje enot za obveščanje o kaznivih dejanjih v izbrane misije in operacije skupne varnostne in obrambne politike. Pomembno bo dodatno olajšati in izboljšati povezave z dejavnostmi agencij EU na področju pravosodja in notranjih zadev v prednostnih tretjih državah, vključno z, izboljšanjem izmenjave informacij med akterji EU in akterji zunaj EU, kjer je to mogoče;
- **krepitev mednarodnega sodelovanja na področju boja proti terorizmu ter preprečevanja nasilnega ekstremizma in boja proti njemu** s partnerskimi državami na Zahodnem Balkanu, Bližnjem vzhodu, v Severni Afriki, Turčiji, zalivskih državah, Sahelu in Afriškem rogu, s ključnimi strateškimi partnericami, vključno z Združenimi državami, Kanado in Avstralijo, ter s ključnimi regionalnimi in večstranskimi partnerji, kot so Združeni narodi, NATO, Globalni forum za boj proti terorizmu, Projektna skupina za finančno ukrepanje, Afriška unija, Združenje držav jugovzhodne Azije, Svet za sodelovanje arabskih zalivskih držav in Liga arabskih držav.

2. *Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju terorizma*

Da bi Komisija okrepila mednarodno sodelovanje na področju boja proti terorizmu, poleg tega poročila predstavlja **predloge⁴¹ sklepov Sveta o sklenitvi konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma in njenega dodatnega protokola**. Konvencija⁴², ki jo je Svet Evrope sprejel 16. maja 2005, se nanaša na kriminalizacijo terorističnih in s terorizmom povezanih dejavnosti, mednarodno sodelovanje v zvezi s takimi kaznivimi dejanji ter zaščito žrtev terorizma, odškodnino in podporo zanje. Konvencija je začela veljati 1. junija 2007. Podpisale so jo vse države članice EU, ratificiralo pa jo je 23 držav članic EU. Cilj Dodatnega protokola⁴³, ki ga je Svet Evrope sprejel 18. maja 2015, je dopolniti Konvencijo z vrsto določb, namenjenih izvajanju vidikov kazenskega prava iz Resolucije Varnostnega sveta ZN

⁴⁰ Trenutno ima EU napotene strokovnjake za boj proti terorizmu v svojih delegacijah v: Alžiriji, Bosni in Hercegovini (z regionalnim mandatom za Zahodni Balkan), Čadu (Sahel), Iraku, Jordaniji, Libanonu, Libiji (nameščeni v Tuniziji), Maroku, Nigeriji, Pakistanu, Saudovi Arabiji, Tuniziji in Turčiji.

⁴¹ COM(2017) 606 final (z dne 18. oktobra 2017) in COM(2017) 607 final (z dne 18. oktobra 2017).

⁴² <https://rm.coe.int/168008371c>.

⁴³ <https://rm.coe.int/168047c5ea>.

2178(2014)⁴⁴ o grožnjah miru in mednarodni varnosti zaradi terorističnih dejanj. Dodatni protokol se odziva na to resolucijo s spodbujanjem enotnega razumevanja kaznivih dejanj, povezanih s tujimi terorističnimi borci, in odzivanja nanje. Dodatni protokol je začel veljati 1. julija 2017.

EU je Konvencijo in njen dodatni protokol podpisala 22. oktobra 2015. Glede na to, da je EU sprejela obsežen sklop pravnih instrumentov za boj proti terorizmu, zlasti z direktivo o boju proti terorizmu⁴⁵, je zdaj pripravljena izpolniti svojo zavezo ter postati pogodbenica Konvencije in njenega dodatnega protokola.

3. *Za revidiran sporazum s Kanado o evidenci podatkov o potnikih*

Sodišče EU je v mnenju z dne 26. julija 2017⁴⁶ navedlo, da sporazuma med Kanado in EU za prenos in uporabo podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR), podpisanega 25. junija 2014, ni mogoče skleniti v njegovi sedanji obliki, ker več njegovih določb ni skladnih s temeljnimi pravicami, ki jih priznava EU, zlasti pravico do varstva podatkov in spoštovanja zasebnega življenja. Komisija je zdaj v stiku s Kanado, tudi ob robu prihodnjega srečanja ministrov za notranje zadeve skupine G7 19. in 20. oktobra 2017 na Ischiji, da bi se pripravila na prihodnja pogajanja za revizijo besedila sporazuma. V ta namen je skupaj s tem poročilom predložila **priporočilo**⁴⁷ Svetu za odobritev začetka pogajanj za revidirani sporazum v skladu z vsemi zahtevami, ki jih je Sodišče navedlo v mnenju. Svet je pozvan, naj hitro odobri začetek takih pogajanj. Glede na to, da je uporaba podatkov PNR pomembno sredstvo za boj proti terorizmu in hudim mednarodnim kaznivim dejanjem, bo Komisija sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev nadaljevanja prenosa podatkov PNR Kanadi ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic v skladu z mnenjem Sodišča.

V zvezi s tem Komisija poudarja, da bo še naprej podpirala države članice pri izvajanju direktive EU o evidenci podatkov o potnikih⁴⁸, mnenje Sodišča pa ne vpliva na obveznosti držav članic, ki izhajajo iz navedene direktive.

4. *Krepitev sodelovanja Europol s tretjimi državami*

Sodelovanje s tretjimi državami je ključnega pomena v boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, kot je poudarjeno v sklepih Sveta za zunanje zadeve iz junija 2017 o zunanjem delovanju EU na področju boja proti terorizmu⁴⁹ in ustreznih regionalnih strategijah EU⁵⁰. Pred začetkom veljavnosti nove uredbe o Europolu⁵¹ 1. maja 2017 je Europol v skladu s svojo prejšnjo pravno podlago⁵² sklenil sporazume s številnimi tretjimi državami, da bi zagotovil okvir sodelovanja za izmenjavo strateških in tehničnih informacij.

⁴⁴ http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf.

⁴⁵ Direktiva (EU) 2017/541 (z dne 15. marca 2017).

⁴⁶ Mnenje Sodišča 1/15 (z dne 26. julija 2017).

⁴⁷ COM(2017) 605 final (z dne 18. oktobra 2017).

⁴⁸ Direktiva (EU) 2016/681 (z dne 27. aprila 2016).

⁴⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁵⁰ To vključuje prenovljeno evropsko sosedsko politiko (JOIN(2015) 50 final z dne 18. novembra 2015).

⁵¹ Uredba (EU) 2016/794 (z dne 11. maja 2016).

⁵² Sklep Sveta 2009/371/PNZ (z dne 6. aprila 2009).

Nekateri od teh sporazumov vključujejo tudi možnost izmenjave osebnih podatkov⁵³. Ti sporazumi še veljajo.

Od 1. maja 2017 nova **uredba o Europolu** določa pravila za zunanje odnose Europola s tretjimi državami, zlasti pogoje za izmenjavo osebnih podatkov z organi Unije, tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami. V skladu s Pogodbo in Uredbo je Komisija v imenu Unije odgovorna za pogajanja o mednarodnih sporazumih s tretjimi državami za izmenjavo osebnih podatkov z Europolom⁵⁴. Kolikor je to potrebno za opravljanje njegovih nalog, lahko Europol vzpostavi in vzdržuje sodelovanje z zunanjimi partnerji z delovnimi in upravnimi dogovori, ki ne dovoljujejo izmenjave osebnih podatkov.

Komisija bo ob upoštevanju operativnih potreb Unije v smislu sodelovanja s tretjimi državami na področju varnosti in v skladu z uredbo o Europolu **pred koncem leta Svetu predložila priporočila** za odobritev začetka pogajanj o sporazumih med EU ter Alžirijo, Egiptom, Izraelom, Jordanijo, Libanonom, Marokom, Tunizijo in Turčijo, da bi zagotovila pravno podlago za prenos osebnih podatkov med Europolom in temi tretjimi državami⁵⁵. Taki sporazumi bodo dodatno okrepili zmogljivosti Europola za sodelovanje s temi tretjimi državami za preprečevanje kaznivih dejanj, ki spadajo v okvir Europolovih ciljev, in boj proti njim.

VI. ZAKLJUČEK

V poročilu je opisan sveženj ukrepov za boj proti terorizmu, ki bodo nadalje podpirali države članice pri njihovih prizadevanjih za obravnavanje sedanjih groženj varnosti. Komisija spodbuja države članice in Svet, naj te ukrepe izvajajo prednostno. Evropski parlament in Svet bo redno obveščala o napredku.

Naslednje poročilo o napredku pri vzpostavljanju varnostne unije, ki bo posvečeno interoperabilnosti informacijskih sistemov EU za upravljanje varnosti, meja in migracij, bo predstavljeno decembra 2017. V zvezi s tem Komisija opozarja na pomen doseganja napredka pri izvajanju zakonodajnih prednostnih nalog, povezanih s temi informacijskimi sistemi.

⁵³ Europol je sklenil sporazume, ki omogočajo izmenjavo osebnih podatkov, z naslednjimi tretjimi državami: Albanijo, Avstralijo, Bosno in Hercegovino, Kanado, Kolumbijo, nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Gruzijo, Islandijo, Lihtenštajnom, Moldavijo, Monakom, Črna gora, Norveško, Srbijo, Švico, Ukrajino in Združenimi državami. Upravni odbor Europola je odobril začetek pogajanj o sporazumu med Europolom in Izraelom, vendar ta pogajanja niso bila zaključena, ko se je začela uporabljati nova uredba o Europolu.

⁵⁴ Uredba o Europolu določa tudi prenos osebnih podatkov med Europolom in tretjo državo na podlagi ugotovitve iz sklepa Komisije, da zadevna država zagotavlja ustrezno raven varstva podatkov („sklep o ustreznosti“).

⁵⁵ Kar zadeva druge tretje države, Komisija opozarja na strateški okvir za „sklepe o ustreznosti“ in druga orodja za prenos podatkov ter mednarodne instrumente za varstvo podatkov, navedene v sporočilu Komisije z naslovom Izmenjava in varstvo osebnih podatkov v globaliziranem svetu (COM(2017) 7 final z dne 10. januarja 2017), v katerem Komisija spodbuja pristop tretjih držav h Konvenciji Sveta Evrope št. 108 in njenemu dodatnemu protokolu.